

COOL

NEJLEPŠÍ UČITEL NA SVĚTĚ

bamb**o**ok

bamb**oo**k

COOL

NEJLEPŠÍ UČITEL NA SVĚTĚ

Poděkování

Rád bych vyjádřil své upřímné díky následujícím lidem:

Inspirující a zábavné skupině žen: Meg, Thee, Martě, Betsy, Debbie a Leigh Ann, která jako první naslouchala hlasům v této knize a dala mi odvahu pokračovat.

Johnu Irvingovi, jednomu z nejšlechetnějších lidí, jaké jsem kdy potkal. Vaše povzbuzení a moudrost mi daly tolik, že je nemohu nikdy splatit. Budu vám navždy věčný.

Paulu Fedorkovi za to, že se do toho vložil a pomohl mému románu najít domov.

Mé redaktorce Françoise Buiové za její trpělivost a vytrvalost, naslouchání a pečlivou práci s rukopisem.

A konečně své ženě Beth, která před několika lety podpořila a povzbudila mou nově zrozenou vášeň pro psaní. Za tímto dobrým mužem stojí zcela jedinečná žena.

***Třetákům a čtvrtákům komunitní školy v Bethany,
kteří mě inspirovali k psaní a jejichž živelnost
a záhady každodenního života mi poskytly
příběh hodný vyprávění.***

Předmluva

Když jsem poprvé četl a obdivoval tuto od začátku podmanivou prvotinu, jejíž název zněl nejprve (vážněji) *Voices from the Classroom* (Hlasy ze třídy) a potom (rozmarňěji) *The Dollar-Word Man* (Muž dolarových slov), rozhodně jsem už nebyl dítě – v té době jsem dokončoval svůj dvanáctý román. A bylo mi už dost přes šedesát let, když jsem sledoval vynikající knihu Roba Buyei růst a vyjít pod titulem *Because of Mr. Terupt* (Kvůli panu Teruptovi) – což byl přiléhavější název pro příběh o učiteli, který člověku změnil život, učiteli, jakého bychom si všichni přáli mít (a někteří z nás ho taky měli).

Děti, které nám o něm vyprávějí, působí stejně autenticky jako jejich kouzelný učitel; budou vám připomínat vaše vlastní dětské kamarády i nepřátele. Ani nehoda, ke které příběh nevyhnutelně směřuje, není vlastně nehodou; je stejně mistrovsky vykonstruovaná a obratně spředená jako celý zbytek tohoto strhujícího vyprávění.

John Irving

první
část

září

Petr

Máme tu smůlu, že s námi na tomhle světě žijí učitelé, ale jelikož s tím nic nenaděláme, nezbývá než doufat, že místo toho starého nudného páprdy dostaneme někoho úplně nového. Noví učitelé ještě neznají pravidla, takže vám u nich projdou věci, za které by vám ti staří dali co proto. Taková je moje teorie. A tak jsem se na začátek páté třídy docela těšil, protože k nám měl přijít učitel-bažant – chlapík jménem Rupett. Rozhodl jsem se ho hned otestovat.

Když je propustka na záchod volně k mání, stačí si ji jen vzít a jít. Letos byly záchody naproti přes chodbu. Vždycky to je nejjednodušší způsob, jak se vyhnout učení. A musím říct, že v tomhle dovedu být vážně dobrý. Beru si kartičku v jednom kuse a učitelé si toho

nikdy nevšimnou. A jak už jsem řekl, pan Rupett byl nováček, takže jsem věděl, že mě nemůže nachytat.

Jak se jednou vytratíte na záchod, můžete se krásně poflakovat. Na našem patře byly jinak samé učitelky, takže jste se nemuseli bát, že tam přiběhnou za vámi. Můžete se chytit tyčí nad kabinkami a houpat se. Pokusit se nohama dotknout stropu. Rozhoupat se přes celou místnost. Když je někdo v kabince, je největší sranda zhoupnout se a vykopnout mu dveře, zvláště když je to menší dítě. Když ho pořádně vylekáte, někdy se i trochu počůrá. Je to legrační. Nebo když váš kamarád čůrá do mušle, můžete do něj zezadu strčit a zároveň spláchnout. Většinou skončí trochu mokrý. To je taky docela sranda. Některé děti rády ucpávají záchody velkými chuchvalci toaletního papíru, ale to bych vám nedoporučoval. Můžete z toho mít velké problémy. Starší brácha mi řekl, že jeho kamaráda při tom jednou nachytali, a pak musel čistit záchody zubním kartáčkem. Dokonce říkal, že pak ho ředitel nechal, aby si tím kartáčkem vyčistil zuby. Naše ředitelka Veberová dovede být dost drsná, ale tohle by podle mě snad neudělala. Ale zkoušet to nehodlám.

Když jsem se vrátil do třídy asi počtvrté nebo popáté, pan Rupett se na mě podíval a řekl: „Človče, Petře, nevím, jestli bych neměl zavolat pana doktora Počůránka, protože ty čůráš víc než pes, co jde kolem řádky požárních hydrantů.“

Všichni se tomu smáli. Spletl jsem se. Všiml si. Posadil jsem se. Pan Rupett přišel ke mně a pošeptal mi do ucha: „Můj děda mi vždycky radil, abych si na něm udělal uzel.“

Nevěděl jsem, co mám dělat. Když to řekl, vykulil jsem oči. Nevěřil jsem vlastním uším. Ale nic se nestalo. Pan Rupett se jen vrátil dopředu k tabuli a matematickému problému, který zrovna řešil. Seděl jsem tam s vykulenýma očima, a brzy taky s úsměvem.

„Co ti řekl?“ vyzvídala Marty. Marty seděl ve vedlejší lavici.

„Nic,“ odpověděl jsem.

Ben a Vendy se taky naklonili přes lavice, aby slyšeli. Seděli naproti nám. Naše čtyři lavice tvořily ve třídě stůl číslo tři. Pan Rupett nás někdy vyvolával podle stolů.

„Nic,“ zopakoval jsem. Bude to moje tajemství.

Je pan Rupett vážně tak fajn? Jeho reakce byla každopádně lepší, než když na vás někdo řve, jak to dělali starší páprdové. Některé děti ze třídy by se možná rozplakaly, ale já ne. A nějak jsem tušil, že pan Rupett to ví. Byl to prostě jeho způsob, jak mi naznačit, že poznal, o co mi jde, a přitom z toho nedělat žádnou velkou vědu. To se mi na panu Rupettovi líbilo. Určitě s ním může být legrace. A já mám legraci rád. Letos jsem si poprvé v životě pomyslel, že by ve škola mohla být zábava.

Jessica

První dějství, obraz první

První den školy. Byla jsem nervózní. Docela. Syndrom zpocených dlaní a sucha v puse udeřil plnou silou. Ne překvapovalo mě to – koneckonců jsem byla na úplně neznámém místě. Já a moje mamka jsme se právě přestěhovaly z tichomořského pobřeží k pobřeží Atlantiku, sem do Connecticutu. A tohle byl můj úplně první den ve škole Sněžný vrch. Mamka šla se mnou, aby mě trochu podpořila.

Prošly jsme skleněnými dveřmi a krásnou vstupní halou a šly se zeptat na cestu do ředitelny. Paní se zrzavými vlasy, která podle všeho mimořádně vynikala v multitaskingu, nás uvítala úsměvem a přikývnutím. Zároveň si ramenem přidržovala u ucha telefon

a volnými rukama si přitom čmárala poznámky z konverzace, kterou vedla druhým uchem s hnědovlasou paní stojící vedle ní. Čekaly jsme. Prsty jsem zarývala do tvrdé obálky knížky ve svých rukou.

„Dobrý den. Jsem paní Veberová, ředitelka,“ promluvila ta hnědovlasá. Vypadala přísně a byla celá naparáděná v pracovním kostýmku. „Vítejte ve škole Sněžný vrch. Můžu vám s něčím pomoci?“

„Hledáme třídu pana Rupetta,“ odpověděla jí mamka. „Já jsem Julie Majerová a tohle je moje dcera Jessica. Jsme ve městě nové.“

„Ach ano. Ráda vás obě poznávám. Pojdte, ukážu vám cestu.“

Paní Veberová nás vedla z ředitelny. Ještě jednou jsem se podívala na sekretářku. Napadlo mě, že by z ní byla bezvadná postava v jedné z tátových divadelních her. Můj táta totiž režíruje divadelní hry v Kalifornii, kde bych si teď přála být.

„Jak se dneska máš, Jessico?“ zeptala se mě paní Veberová.

„Dobře,“ odpověděla jsem, i když to nebyla tak úplně pravda.

Kráčely jsme s ředitelkou přes halu a po schodech k mé nové páté třídě. Chodby trochu páchly zatuchlinou, ale taky čistotou, jako by je právě vytřeli dezinfekcí. Přemýšlela jsem, jestli to vedení školy udělalo schválně, aby dalo najevo, jak čistá jejich škola je. Šla jsem za mamkou po strakatě modrém koberci kolem řad červených skříněk, kam už si některé děti ukládaly zásoby nových věcí. Cítila jsem na sobě jejich oči, jak si

prohlížejí holku, co je ve městě nová. A po pohledech přišlo šeptání. Rozhořely se mi tváře.

„A jsme tady,“ oznámila paní Veberová. „Tady je vaše patro. Jsou tady čtyři učebny, samé páté třídy, dvě na každé straně chodby. Záchody jsou uprostřed.“ Paní Veberová během řeči ukazovala na místnosti. „A tohle je tvoje třída,“ ukázala naposled. „Místnost dvě stě dva. Ať se ti první den vydaří.“

„Děkujeme,“ řekla mamka. Já jsem jen přikývla.

První dějství, obraz druhý

Vešly jsme do třídy. Učitel zvedl pohled od stolu a usmál se na nás. V břiše mi třepotali motýlci, jako bych byla na centrifuze.

„Dobré ráno, já jsem pan Rupett,“ pozdravil nás učitel, když mě a mamku uviděl. Vstal od stolu a šel nám naproti.

„Dobré ráno,“ odpověděla mamka. „Já jsem Julie Majerová a tohle je Jessica. Myslím, že je z nové školy trochu nervózní.“

Měla jsem v krku takový knedlík, že jsem nemohla promluvit. Jen jsem panu Rupettovi vrátila úsměv. Vypadal kamarádsky.

„No, já jsem tu taky první den. Takže to zkusíme zvládnout společně,“ řekl.

Můj úsměv se rozšířil.

„Tvoje místo je tamhle u druhého stolu. Budeš sedět s Natálií, Tomem a Romanem. Je to blízko u oken, takže budeš mít dobré světlo na čtení. To je skvělá knížka, kterou sis přinesla, Jessico.“

Podívala jsem se na svou knihu – *V pasti času*. Dlaní jsem pohladila obálku.

„Mám ráda, když všechno dopadne dobře,“ řekla jsem.

„To já taky,“ řekl pan Rupett. „A udělám, co bude v mých silách, aby tenhle rok dopadl dobře pro tebe.“

Znovu jsem se usmála. Ani se mi tomu nechtělo věřit. Můj učitel tu byl taky nový. A líbilo se mu, co čtu. Nevím, jak to udělal, ale zmizeli mi motýlci z břicha i knedlík z krku. Myslím, že bude všechno v pohodě.

LUKÁŠ

Školu mám rád. Jsem v ní dobrý. Dostávám samé jedničky. Takže když pan Rupett ohlásil náš první matematický projekt, těšil jsem se.

Dolarová slova byla praštná. Rozhodně to nebyl učebnicový úkol jako všechny ostatní, co jsem kdy dostal. Ani zdaleka ne! Měli jsme předpokládat, že písmeno *a* má cenu jednoho centu, *b* dvou centů, *c* tří centů a tak dále – až do *z*, které mělo cenu dvaceti šesti centů. Úkolem bylo přijít na slova, která při sečtení písmenkových hodnot dávala hodnotu jednoho dolaru. Ani devadesát devět centů, ani jeden dolar a jeden cent, ale přesně jeden dolar.

Pan Rupett nám dal dost času. Chtěl si být jistý, že rozumíme zadání, a říkal, že je zvědavý, kdo dokáže vymyslet dolarové slovo jako první.